

GUERRA A EUROPA

Per Nyholm

PERIODISTA, AUTOR DEL LLIBRE 'DE VIATGE PEL PAÍS DE LA SANG'

“No em sorprendria gens que Putin morís executat als soterranis del Kremlin”

NÚRIA VILA MASCLANS
BARCELONA

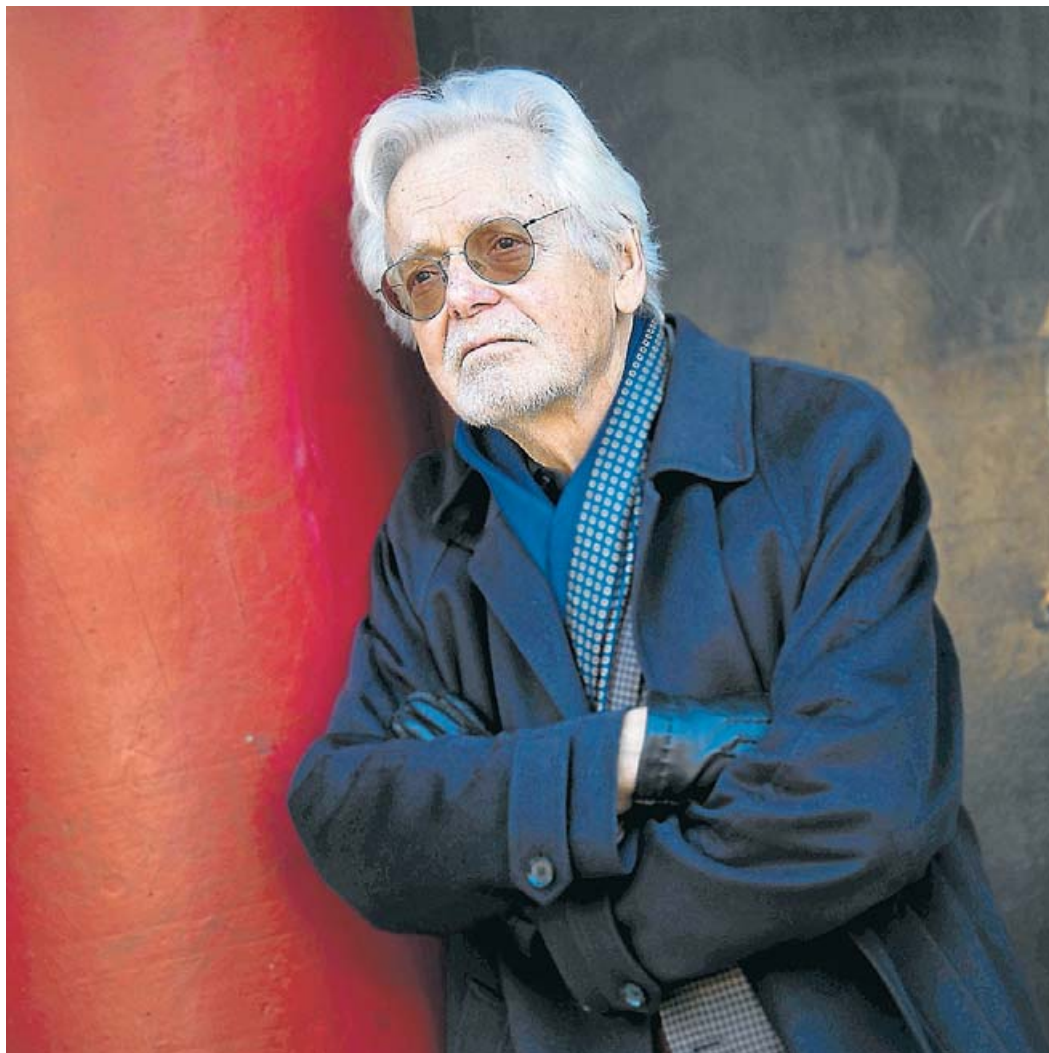
El periodista danès Per Nyholm (1943) ha cobert desenes de conflictes arreu del món. Després que Rússia llancés la seva invasió a gran escala contra Ucraïna, amb gairebé 80 anys, Nyholm va recórrer el país per escoltar les víctimes de l'agressió de Vladímir Putin, que defineix com “la guerra dels bàrbars contra la vida burgesa i democràtica occidental”. D'aquelles vivències n'ha sortit el llibre *De viatge pel país de la sang* (Edicions Saldonar).

En alguns passatges fa comparatius entre la guerra a Ucraïna i d'altres com les de l'Afganistan i els Balcans. Com es diferencia aquesta guerra d'altres?

És la més brutal i violenta que he vist. I em sorprèn que al segle XXI, a Europa, puguem tenir una guerra tan inhumana i primitiva. És com la Primera Guerra Mundial. Però, en cert sentit, encara és pitjor, perquè es concentra en una àrea més petita. I la violència és increïble. Només ho puc veure com un senyal d'un poder feixista, primitiu, que no només lluita contra una nació que intenta ser democràtica, sinó que vol castigar Europa en un intent de deixar enrere les seves frustracions, els seus complexos d'inferioritat.

També fa comparacions amb Iugoslàvia i menciona la possibilitat que Putin acabi com Milosevic i Karadzic, condemnats per un tribunal internacional. ¿Crecu que és una opció real?

Crec que sí. Si el 1985 t'haguessis posat al mig de la plaça Roja de Moscou cridant que al cap de deu anys no existiria la Unió Soviètica i que els estats bàltics serien lliures i membres de l'OTAN i de la UE, no t'haurien enviat a Sibèria, però sí a un psiquiàtric. Era inimaginable, però va passar. Hi ha coses que no ens podem imaginar i que acaben passant. Aquest matí he sentit un periodista de la BBC dient que no podia descartar, ni jo tampoc puc, una guerra civil quan s'acabi aquesta guerra. A Rússia hi ha tot el potencial per a una guerra civil. I per al possible assassinat de Putin. Aquesta seria la sortida fàcil. També pot ser que, com a part d'un acord amb els nous governants, sigui enviat a un tribunal internacional, com Milosevic i Karadzic. No em sorprendria gens que Putin morís executat al soterrani del Kremlin, ni tampoc que morís pacíficament en una presó internacional. I crec que s'ho mereix.

RUTH MARIOT

Què en pensa, de la reacció dels líders occidentals? Al llibre critica l'actitud del canceller alemany.

[Olaf] Scholz ha endarrerit decisions. Però, en general, he quedat sorprès de la fermesa i efectivitat de les institucions occidentals. Estic molt satisfet amb la reacció de Joe Biden, dels països escandinaus, els estats de l'Europa Central i els bàltics. Hi ha excepcions, com la gran i trista excepció d'Alemanya, que intenta justificar la seva reacció escudant-se en la història. Però és una lectura errònia de la història. Alemanya va envair l'URSS a la Segona Guerra Mundial i hi va provocar un dany enorme i molts morts, però la major part de les víctimes de l'exèrcit nazi eren ucraïnesos: van morir nou milions d'ucraïnesos i tres milions a la Rússia Blanca [part de l'actual Bielorrússia].

Vostè va parlar amb molts ucraïnesos que viuen en ciutats mixtes i que expressen el trencament de la societat. ¿Crecu que serà possible la reconciliació entre ucraïnesos i russos?

No soc pessimista sobre la possibilitat del perdó. Si mirem enrere, el 1945 Europa estava en ruïnes. Hi havia odi, una destrucció sense parangó, milions de morts... Però 20

Futur
“La guerra no acabarà el 2023, durarà, fàcilment, dos, tres, quatre anys”

Horitzó
“El poder europeu s'allunya de Brussel·les i s'està movent cap a l'est”

anys més tard potser no hi havia perdó, però havíem començat a oblidar. I Alemanya i França van protagonitzar un nou capítol en el seu llibre d'història compartida; van començar a treballar conjuntament, fixant-se més en els interessos comuns que en el que els dividia.

Serà possible el mateix a Ucraïna?
No ho sé. El perdó el deixaria per als ucraïnesos, però la cooperació es pot promoure a partir dels interessos mutus. És possible, però caldrà molt de temps, perquè els ucraïnesos han patit de manera terrible l'imperialisme rus els últims 300 anys. El que tinc clar és que no serà mentre jo visqui, i dubto molt que sigui possible mentre tu visquis. Però a vegades hi ha miracles.

En el seu llibre, augura un “futur nucli europeu” a l'est d'Europa.

Crec que el poder europeu s'està allunyant de Brussel·les i s'està movent en direcció a l'est. I veig una nova i poderosa Europa de l'Est, centrada a Varsòvia i Kiiv. A Ucraïna hi ha un enorme potencial, amb gent jove, amb estudis, una tradició industrial potent... I d'aquí deu anys, tindrà noves fàbriques, noves

indústries tecnològiques. Podem fer una nova Alemanya a Ucraïna.

I què passa amb Budapest?

Budapest és una excepció. No acabo d'entendre què ha passat a Hongria; de fet, no entenc què li ha passat a [Viktor] Orbán, que era un liberal valent i anti-rus. Però, de totes maneres, és un fenomen passatger. El que veig, en termes històrics, és un moviment de poder i influència de l'oest d'Europa cap a l'est, i això és una altra derrota per a Rússia.

Al llibre també fa paral·lelismes entre Ucraïna i Catalunya.

Òbviament, no es pot comparar la situació actual a Ucraïna i Catalunya, però si ho mirem històricament, els paral·lelismes són impressionants. Anem enrere fins al segle XVIII: Pere el Gran guanya la batalla de Poltava el 1709 i comença la nit russa a Ucraïna. En els últims cent anys, Ucraïna ha perdut 15 milions de persones, amb el Holodomor, els camps russos, les matances... la llengua i la cultura ucraïneses es van prohibir. Fins a la mort de Franco el 1975, no només hi havia paral·lelismes, sinó que es podien comparar les dues situacions.

¿Crecu que el 2023 acabarà la guerra?

No. La guerra durarà, fàcilment, dos, tres, quatre anys... Per a Rússia, la pèrdua de vides no té cap significat. Per als líders del Kremlin, el rus no és un ciutadà, és un esclau. El que preveig és una ofensiva russa enorme d'infanteria al maig, entre Donetsk i Khàrkiv. Perquè els russos volen forçar els ucraïnesos a retirar-se de l'àrea del sud, del voltant de Crimea, i moure's cap al nord. El més important políticament, simbòlicament i estratègicament per a Rússia és mantenir Crimea. I el que planegen els ucraïnesos és una ofensiva des de Kherson cap a Rússia, empènyer els soldats russos cap a l'est i tallar el corredor terrestre amb Crimea. La clau de tot plegat és Crimea. Només que els russos es vegin en perill allà, la confiança en les forces armades i en el lideratge de Putin caurà en picat.

I què pot passar?

Això passarà probablement cap al final d'aquest any, i mig any després hi haurà eleccions presidencials a Rússia. I si els gàngsters del Kremlin han perdut definitivament la confiança en Putin, no li donaran suport. Els ucraïnesos ho entenen, i els EUA també, esclar, i per això envien armes. Si poden posar Putin en una situació impossible a finals d'aquest any, llavors estarà acabat, i tindrem una nova història. —